

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Факультет Педагогічної освіти та соціальної роботи

Кафедра Загальної педагогіки та дошкільної освіти

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни
Актуальні проблеми дошкільної освіти

підготовки магістрів
спеціальності 012 Дошкільна освіта
освітньої програми Дошкільна освіта

Силабус навчальної дисципліни «Актуальні проблеми дошкільної освіти» підготовки магістра, галузі знань «012 Дошкільна освіта», спеціальності «Дошкільна освіта», за освітньою програмою «Дошкільна освіта»

Розробник: Заремба Людмила Василівна, доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти, кандидат педагогічних наук

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

протокол № 2 від 23.09. 2020 р.

Завідувач кафедри: **(Семенов О.С.)**

І. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта 012 Дошкільна освіта Дошкільна освіта Магістр	Нормативна
Кількість годин / кредитів _120_/_4_		Рік навчання__перший__
		Семестр__перший__
		Лекції__18__ год.
		Практичні (семінарські) _18_ год. Лабораторні __немає__ год. Індивідуальні __немає__ год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота __76__ год.
		Консультації__8_ год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання українська		

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	01 Освіта 012 Дошкільна освіта Дошкільна освіта Магістр	Нормативна
Кількість годин / кредитів _120_/_4_		Рік навчання__перший__
		Семестр__перший__
		Лекції__6__ год.
		Практичні (семінарські) _6_ год. Лабораторні __немає__ год. Індивідуальні __немає__ год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота __92__ год.
		Консультації__16_ год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання: українська		

ІІ. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Заремба Людмила Василівна
Науковий ступінь	Кандидат педагогічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	Старший викладач
Контактна інформація	(e-mail) ZarembaLuda@ukr.net
Дні занять: http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700	

III. Опис дисципліни

1. **Анотація курсу.** Дисципліна «Актуальні проблеми сучасної дошкільної освіти» належить до переліку нормативних навчальних дисциплін, що пропонуються в рамках циклу професійної підготовки магістрів зі спеціальності «Дошкільна освіта» на першому році навчання. Вона забезпечує загальний та професійний розвиток магістра і спрямована на отримання знань щодо проблем дошкільної освіти в Україні, а також провідних векторів і перспективних підходів до оновлення змісту освітньо-виховного процесу закладу дошкільної освіти та його методичного забезпечення.

2. **Зміст дисципліни:** ідентифікація проблем дошкільної освіти на сучасному етапі, стратегія реформування змісту дошкільної освіти, програмно-методичне забезпечення освітньо-виховного процесу в закладах дошкільної освіти, гуманізація та індивідуалізація дошкільної освіти, впровадження особистісно-орієнтованої системи виховання і навчання, організація предметно-розвивального середовища як важливого чинника виховання і навчання дітей дошкільного віку, реалізація взаємодії суспільного та родинного виховання в умовах діяльності сучасного ЗДО, пріоритети фізичного та валеологічного виховання дошкільників, якість дошкільної освіти як ключова проблема збереження і прогресивного розвитку інтелектуального потенціалу України.

2. **Пререквізити.** Вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми дошкільної освіти» передбачає опертя на знання студентів спеціальності «Дошкільна освіта» з дошкільної педагогіки, порівняльної педагогіки, дитячої психології, фахових методик дошкільної освіти.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни: підготовка студентів до здійснення ґрунтовного аналізу провідних проблемних питань теорії та практики дошкільної освіти, труднощів реалізації окремих завдань розвитку, виховання та навчання дітей дошкільного віку; формування готовності до пошуку та реалізації шляхів вирішення актуальних проблем дошкільної освіти.

Згідно з кваліфікаційною характеристикою спеціаліста дошкільної освіти у процесі вивчення курсу «Актуальні проблеми сучасної дошкільної освіти» передбачається вирішення таких *завдань*:

- 1) розвиток педагогічного мислення, формування здатності до педагогічного осмислення явищ виховання, навчання і розвитку дитини дошкільного віку;
- 2) формування вміння аналізувати специфіку сучасного дитинства в сукупності прояву суб'єктності та самобутності кожної окремої дитини;

3) ознайомлення з детермінацією виникнення та змістом проблем у сфері дошкільної освіти;

4) формування професійної компетентності завдяки орієнтації на сучасні педагогічні інновації, технології, нові підходи у вихованні дітей дошкільного віку, а також творчого підходу до педагогічної діяльності.

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності (КЗ)	КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
	КЗ-3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
	КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	КЗ-7. Здатність виявляти, ставити й вирішувати проблеми
	КЗ-8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
Спеціальні (фахові компетентності)	КС-1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.
	КС-5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної освіти.
	КС-7. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками.
	КС-8. Здатність здійснювати нормативно-правове регулювання діяльності закладу дошкільної освіти, керуючись законодавчими документами та основами професійної етики.
	КС-10. Здатність розробляти і реалізовувати дослідницькі та інноваційні проекти у сфері дошкільної освіти.
Програмні результати навчання (ПР)	ПР-1. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні. ПР-2. Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології, генерувати нові ідеї в організацію освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу ПР-3. Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою

	забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проектів
	ПР-7. Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти.
	ПР-9. Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого -педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики
	ПР-10. Володіти уміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно -орієнтованого підходу, суб'єкт - суб'єктної взаємодії.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Теоретично- методичні засади актуальних проблем дошкільної освіти						
Тема 1. Навчальна дисципліна «Актуальні проблеми сучасної дошкільної освіти» та її місце у професійній підготовці організатора дошкільної освіти.	9	2	2	5		ДС, Т 4
Тема 2. Стратегія модернізації дошкільної освіти в Україні	15	2	2	10	1	ДС, Р 4,5
Тема 3. Цільові орієнтири і моделі освітнього процесу в закладах дошкільної освіти	11	2	2	6	1	ДС 4,5
Тема 4. Програмне та організаційно-методичне забезпечення діяльності закладу дошкільної освіти	10	2	2	5	1	ТР, Т 4,5
Разом за модулем 1	45	8	8	26	3	17,5
Змістовий модуль 2. Підготовка педагога до вирішення актуальних проблем дошкільної освіти						
Тема 5. Реалізація ідей особистісно-орієнтованого виховання і навчання дітей в умовах діяльності закладу дошкільної освіти	15	2	2	10	1	РМГ 4,5

Тема 6. Організація предметно-розвивального середовища як важливого чинника виховання і навчання дітей у ЗДО	15	2	2	10	1	РМГ, РЗ 4,5
Тема 7. Реалізація ідеї взаємодії суспільного та родинного виховання в умовах діяльності сучасного ЗДО	15	2	2	10	1	РМГ 4,5
Тема 8. Сучасні пріоритети фізичного та валеологічного виховання дітей дошкільного віку	15	2	2	10	1	ДС, РМГ 4,5
Тема 9. Проблеми навчання і виховання дітей з особливими потребами	15	2	2	10	1	ДС, РЗ 4,5
Разом за модулем 2	70	10	10	50	5	22,5
Модульна контрольна робота						КР, Т 60 (30+30)
Всього годин / Балів	120	18	18	76	8	100

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Теоретично- методичні засади актуальних проблем дошкільної освіти						
Тема 1. Навчальна дисципліна «Актуальні проблеми сучасної дошкільної освіти» та її місце у професійній підготовці організатора дошкільної освіти.		1	1			ДС, Т 5
Тема 2. Цільові орієнтири і стратегія модернізації дошкільної освіти в Україні		1	1			ДС, Р 7
Разом за модулем 1			2			12
Змістовий модуль 2. Підготовка педагога до вирішення актуальних проблем дошкільної освіти						
Тема 3. Реалізація ідей особистісно-орієнтованого виховання і навчання дітей в умовах діяльності закладу дошкільної освіти		1	1			РМГ, ДС 7
Тема 4. Організація предметно-розвивального середовища як важливого чинника виховання і навчання дітей у ЗДО		1	1			РМГ, РЗ 7
Тема 7. Реалізація ідеї взаємодії суспільного та родинного виховання в умовах		1	1			РМГ, С 7

діяльності сучасного ЗДО						
Тема 8. Сучасні пріоритети фізичного та валеологічного виховання дітей дошкільного віку		1	1			ДС, РМГ 7
Разом за модулем 2		6	6			28
Модульна контрольна робота						КР, Т 60
Всього годин / Балів		6	6			100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання (денна форма навчання)

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Пріоритети державної політики в розвитку дошкільної освіти	5
2.	Освітня ситуація як форма реалізації ситуації розвитку дитини	5
3.	Інтегративні процеси в галузі дошкільної освіти	5
4.	Особистісно орієнтована система виховання – шлях до розв’язання актуальних педагогічних завдань	5
5.	Моніторинг організації освітнього процесу в сучасних ЗДО	5
6.	Наступність у змісті дошкільної та молодшої шкільної ланок освіти	5
7.	Формування життєвих компетенцій дошкільника	5
8.	Напрями громадянського виховання дітей дошкільного віку	5
9.	Розвиток методичної компетентності вихователів закладів дошкільної освіти	5
10.	Реалізації завдань полікультурного виховання дітей дошкільного віку	5
11.	Удосконалення системи підготовки та перепідготовки педагогічних кадрів	5
12.	Проектування власних технологій удосконалення форм і методів освітнього процесу ЗДО відповідно до сучасних вимог дошкільної освіти України	6
13.	Соціально-педагогічний патронат сім’ї	5
14.	Удосконалення системи контролю та оцінювання якості дошкільної освіти	5
15.	Проблематика сучасних наукових досліджень і практичного пошуку у галузі дошкільної освіти	5
	Разом:	76

Завдання для самостійного опрацювання (заочна форма навчання)

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Пріоритети державної політики в розвитку дошкільної освіти	6
2.	Освітня ситуація як форма реалізації ситуації розвитку дитини	6
3.	Інтегративні процеси в галузі дошкільної освіти	6
4.	Особистісно орієнтована система виховання – шлях до розв’язання актуальних педагогічних завдань	7
5.	Моніторинг організації освітнього процесу в сучасних ЗДО	6
6.	Наступність у змісті дошкільної та молодшої шкільної ланок освіти	6
7.	Формування життєвих компетенцій дошкільника	6
8.	Напрями громадянського виховання дітей дошкільного віку	6
9.	Розвиток методичної компетентності вихователів закладів дошкільної освіти	6
10.	Реалізації завдань полікультурного виховання дітей дошкільного віку	6
11.	Удосконалення системи підготовки та перепідготовки педагогічних кадрів	6
12.	Проектування власних технологій удосконалення форм і методів освітнього процесу ЗДО відповідно до сучасних вимог дошкільної освіти України	7
13.	Соціально-педагогічний патронат сім’ї	6
14.	Удосконалення системи контролю та оцінювання якості дошкільної освіти	6
15.	Проблематика сучасних наукових досліджень і практичного пошуку у галузі дошкільної освіти	6
	Разом:	92

IV. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо	Відвідування занять є обов’язковим. За об’єктивних

відвідування	причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)
--------------	---

V. Підсумковий контроль

Види контролю: поточний, підсумковий. Методи контролю: усне опитування, тестовий контроль, виконання індивідуальних та мікро групових проєктів, підготовка рефератів, контрольні роботи.

Форма контролю: залік.

Питання до заліку: тестові завдання.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види єсенавчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Види (форми) індивідуальних науково-дослідних завдань

Програмою не передбачене виконання індз.

VIII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Артемова Л. В. Національний дитячий садок на Україні //Дошкільне виховання. 1991. №6. С.11.
2. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні. К. : Редакція журналу «Дошкільне виховання», 2012. 70 с.
3. Бахіча Е. Е. Виховання у майбутніх вихователів толерантності в умовах вищого навчального закладу / Е. Е. Бахіча // Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського : зб. наук. пр. – Одеса, 2010. – № 1. – С. 65–69.
- Беленька Г. В. Формування професійної компетентності сучасного вихователя дошкільного навчального закладу: монографія. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. 320 с.
4. Богуш А. М., Григоренко І. І. Запрошуємо до розмови: Посібник для роботи з дошкільниками /А. Богуш, І. Григоренко. – К.: Освіта, 1997. – 151с.

5. Богуш А. М., Лисенко Н. В. Українське народознавство в дошкільному закладі. – К., 1994. – 123с.

7. Волик Л. Полікультурний світогляд майбутнього вчителя – актуальна проблема сучасної професійної освіти / Волик Лариса Віталіївна // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2003. – № 1. – С. 77–85.

8. Гавриш Н. Інтеграція – питання не тактики, а стратегії // Дошкільне виховання : щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. – 2005. – № 4. – С. 8–10.

10. Дем'янюк Т., Байрашова М., Мельничук Л. Інноваційні технології методичної роботи з педагогічними кадрами/Т. Дем'янюк, М.Байрашова, Л.Мельничук/ Збірник наук. праць. – Рівне. – 2000. – № 13. – С. 49-55.

11. Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ століття). – К.: Райдуга, 1994. – 62 с.

12. Дитина в дошкільні роки: комплексна додаткова освітня програма / автор. колектив ; наук. Керівник К. Л. Крутій. – Запоріжжя : ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2011. – 188 с.

13. Дитина: Програма виховання і навчання дітей від двох до семи років / Наук. кер. проекту: О. В. Огнев'юк, К. І. Волинець ; наук. кер. програмою: О. В. Проскура та ін. – 3-тє вид., допов. та доп. – К. :Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – 492 с.

14. Дитина: Програма виховання і навчання дітей від двох до семи років. К., 2016. 304 с.

15. Дичківська І. М. Основи педагогічної інноватики. Рівне, 2001. 222с.

16. Дичківська І. М., Поніманська Т. І. Вправи у соціальній поведінці дітей за системою М. Монтессорі. Рівне, 1999. 67с.

17. Долинна О. Головна мета – реалізація державної політики в галузі дошкільної освіти //Дошкільне виховання. – № 7. – 1998. – С. 6-8.

18. Дяченко С. В. Зміст професійної підготовки майбутніх вихователів до формування основ комп'ютерної грамотності в старших дошкільників / С. В. Дяченко // Сучасні тенденції розвитку інформаційних технологій в науці, освіті та економіці : матеріали ІІ Всеукр. наук.-практ. конф. (8–10 квіт. 2008 р., м. Луганськ). – Луганськ : Альма-матер, 2008. – С. 116–118.

19. Дяченко С. В. Підготовка майбутніх вихователів до формування основ комп'ютерної грамотності старших дошкільників : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" / Дяченко Світлана Володимирівна. – Луганськ, 2009. – 20 с.

20. Інформаційні потоки в глобальних комп'ютерних мережах / О. Г. Додонов, Д. В. Ланде, В. Г. Путятін. – К. : Наук. думка, 2009. – 295 с.
21. Кондратенко Т. О., Котирло В. К., Ладивір С. Л. Навчання старших дошкільників/Т.Кондратенко, В.Котирло, С.Ладивір – К., 1996. – 123с.
22. Кононко О. Л. Соціально-емоційний розвиток особистості: Навч. посіб. для вищ. навч. закладів/Олена Кононко. – К.: Освіта, 1998. – 255с.
23. Концепція дошкільного виховання в Україні. – К.: Освіта, 1993. – 89 с.
24. Концепція національного виховання / Схвалена Всеукраїнською педагогічною радою працівників освіти 30 червня 1994 р.//Освіта. – 1994. – 26 жовтня. – С.5-12.
25. Крутій К. Л. Термінологічне поле інновацій в дошкільній освіті / К. Л. Крутій // Наукові записки Ніжинського державного університету ім. М. Гоголя. – Ніжин, 2006. – № 5. – С. 6–9.
26. Лаба Н. До розвитку шляхом інтеграції / Н. Лаба // Дошкільне виховання. – 2009. – № 3. – С. 6–8.
27. Машкіна Л. А. Підготовка майбутнього педагога до реалізації особистісно орієнтованого навчання / Л. А. Машкіна // Педагогічний дискурс. – Вип. 14, 2013. – С. 316–319.
28. Машкіна Л. А., Поніманська Т. І. Підготовка студентів до інноваційної педагогічної діяльності / Л. А Машкіна , Т. І. Поніманська. – Ч.1. – Хмельницький, 1998. – 86 с.
29. Никитин О., Ситник А. Повышение квалификации педагогических кадров дошкольного учреждения // Дошкольное воспитание. – 1991. – №2. – С.12-15.
30. Освітні технології / За заг. ред. О. М. Пехоти. — К., 2001. – 235с.
31. Осьмак Т. Формування полікультурності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів засобами декоративно-прикладного мистецтва народів світу : дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.07 "Теорія і методика виховання" / Осьмак Тетяна Валентинівна. – К., 2012. – 254 с.
32. Поніманська Т.І. Основи дошкільної педагогіки/Тамара Поніманська. – К., 1998. – 463с.
33. Про дошкільну освіту: Закон України // Проект. – К., 1998. – 14с.
34. Про освіту: Закон України зі змінами і доповненнями від 23 березня. – 1996. № 100/96 // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 21. – С.253-278.
35. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» // Білан Олександра Іванівна, Возна Лідія Михайлівна, Максименко Оксана Любомирівна. – Тернопіль: Видавництво «Мандрівець», 2012. – 264 с.

36. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт», Керівник проекту Б. М. Жебровський. – Тернопіль : Видавництво «Мандрівець», 2012. – 104 с.
37. Прокоф'єва М. Ю. Інтеграція педагогічної підготовки майбутніх вихователів дошкільних закладів і вчителів початкових класів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.04 / Прокоф'єва М. Ю. – Одеса, 2008. – 21 с.
38. Русова С. Ф. Вибрані педагогічні твори/Софія Русова. – К.: Освіта, 1996. – 432с.
39. Солодка А. Полікультурне виховання та освіта – крок до інтеграції освіти України в єдиний загальнокультурний простір / А. Солодка // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. праць. – Миколаїв : МДУ, 2005. – С. 212–217.
40. Старченко В. Реалізуємо принцип інтеграції / В. Старченко // Дошкільне виховання. – 2009. – № 7. – С. 4–5.
41. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям // Вибр. твори: У 5 т. – К.: Рад. школа, 1976. – Т. 2. – С.345-567.
42. Сучасне заняття в дошкільному закладі : [навч.-метод. посібник / за ред. Н. В. Гавриш ; авт. кол.: Н. В. Гавриш, О. О. Ліннік, Н. В. Губанова. – Луганськ : Альма-матер, 2007. – 496 с. – С. 11–57.
43. Тищенко С. Основоположні гуманістичні принципи вчителя // Пед. газета. – 1996. – № 9. – С.12-16.
44. Українське дошкілля: Наукові записки Уманського державного педагогічного університету: Зб. наук. праць В. К. Кузь (голов. ред.). – К.: Наук. світ, 2000. – 92 с.
45. Шаповал Ю. Д. Педагогічні умови формування готовності майбутнього вчителя початкових класів до особистісно орієнтованого навчання молодших школярів : автореф. дис. канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Шаповал Юлія Дмитрівна. – Харків, 2007. – 18с.